

Zaak C-92/20

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

25 februari 2020

Verwijzende rechter:

Finanzgericht Düsseldorf (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

5 februari 2020

Verzoekster:

Rottendorf Pharma GmbH

Verweerder:

Hauptzollamt Bielefeld

FINANZGERICHT DÜSSELDORF

(belastingrechter in eerste aanleg Düsseldorf, Duitsland)

BESLUIT

In het geding

Rottendorf Pharma GmbH, [OMISSIS]

– verzoekster –

[OMISSIS]

tegen Hauptzollamt Bielefeld
Bielefeld, Duitsland; hierna: „verweerder”), [OMISSIS]

(douanehoofdkantoor

– verweerder –

wegens

douanerechten

heeft de vierde Senat [OMISSIS]

na de terechtzitting van 5 februari 2020 besloten:

de procedure wordt geschorst.

het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) wordt overeenkomstig artikel 267, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag: **[Or. 2]**

Moet artikel 239, lid 1, tweede streepje, van verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek aldus worden uitgelegd dat volgens deze bepaling in een geval zoals in het hoofdgeding, waarin de door de belanghebbende ingevoerde niet-communautaire goederen weer uit het douanegebied van de Gemeenschap zijn uitgevoerd en de omstandigheden die tot het ontstaan van de douaneschuld hebben geleid, geen klaarblijkelijke nalatigheid van de belanghebbende inhouden, de douanerechten kunnen worden terugbetaald?

Deze beslissing is niet vatbaar voor beroep.

Motivering:

I.

1. Verzoekster vervaardigt en verkoopt geneesmiddelen. Verweerder verleende verzoekster in oktober 2008 een vergunning om als goedgekeurde exporteur communautaire goederen te mogen uitvoeren.
2. Verzoekster heeft in december 2014 bij verweerder 12,5 kilo uit de Verenigde Staten van Amerika ingevoerd ertugliflozin, dat zij voor de vervaardiging van een geneesmiddel wilde gebruiken, aangegeven voor het vrije verkeer. Verweerder heeft de aangiften aanvaard en verzoekster douanerechten opgelegd ten bedrage van 181.491,82 EUR. De bij verzoekster met de invoer belaste werknemer duidde het ingevoerde ertugliflozin vervolgens in hun gegevensverwerkingsysteem aan als communautair goed, aangezien hij de afkorting „IM” gebruikte.
3. Later besloot verzoekster het ingevoerde ertugliflozin in het kader van de regeling actieve veredeling te verwerken. Om die reden verzocht zij verweerder om haar met terugwerkende kracht een dienovereenkomstige vergunning te verlenen. Verweerder verleende verzoekster met terugwerkende kracht vanaf 1 december 2014, met toepassing van de schorsingsregeling, de vergunning voor een actieve veredeling voor de vervaardiging van geneesmiddelen uit het **[Or. 3]** ingevoerde ertugliflozin, en verklaarde de aanvaarde douaneaangiften voor het in het vrije verkeer brengen ongeldig. Verweerder heeft verzoekster erop gewezen dat de veredelingsproducten in verband met de beëindiging van de actieve veredeling bij het douanekantoor Beckum dienden te worden aangegeven en met opgave van

code 3151 weer uit het douanegebied van de Gemeenschap dienden te worden uitgevoerd of naar een andere douanebestemming dienden te worden overgebracht.

4. Wegens de ongeldigverklaring van de douaneaangiften voor het in het vrije verkeer brengen, heeft verweerder de aan verzoekster opgelegde douanerechten terugbetaald.
5. Verzoekster heeft in maart en april 2015 in totaal 219,361 kilo geneesmiddelen die uit het ertugliflozin waren vervaardigd, alsmede 4,31 kilo niet verwerkt ertugliflozin uitgevoerd uit het douanegebied van de Gemeenschap naar de Verenigde Staten van Amerika. De uitvoer van de veredelingsproducten en het ertugliflozin heeft zij aangegeven in het kader van de aan haar verleende vergunning als goedgekeurde exporteur, met toepassing van de codes 1000 en 1041, aangezien de met de afwikkeling van de invoer belaste werknemer na de ongeldigverklaring van de douaneaangiften voor het in het vrije verkeer brengen had nagelaten het ertugliflozin in hun gegevensverwerkingsysteem als niet-communautair goed aan te duiden. Om deze reden zijn de door verzoekster uitgevoerde veredelingsproducten en het ertugliflozin niet aangegeven bij het douanekantoor Beckum.
6. Verweerder heeft verzoekster douanerechten opgelegd ten bedrage van 179.241,32 EUR, omdat zij het ertugliflozin en de veredelingsproducten heeft onttrokken aan het toezicht van de douaneautoriteiten.
7. Hiertegen heeft verzoekster bezwaar aangetekend. Daarenboven vordert zij de terugbetaling van de vastgestelde invoerrechten. Zij heeft aangevoerd dat zij bij de eerste toepassing van de regeling actieve veredeling abusievelijk een onjuiste code heeft gebruikt. De goederen zijn echter daadwerkelijk weer uitgevoerd en derhalve niet in het economische circuit van de Gemeenschap terechtgekomen.
8. Verweerder heeft het bezwaar tegen de vaststelling van de invoerrechten ongegrond verklaard. De Senat heeft het vervolgens door verzoekster ingestelde beroep [Or. 4] afgewezen met een vonnis dat inmiddels in kracht van gewijsde is gegaan. De douaneschuld is ontstaan krachtens artikel 203, lid 1, van verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek (PB 1992, L 302, blz 1; hierna: „Douanewetboek of „Dw”). De opgave van de voor de uitvoer van communautaire goederen vastgestelde codes 1000 of 1041, in plaats van code 3151, heeft tot gevolg gehad dat aan de naar de Verenigde Staten van Amerika uitgevoerde verdelingsproducten en het niet verwerkte ertugliflozin ten onrechte de douanestatus van communautaire goederen is toegekend. De door verzoekster ingediende aangiften ten uitvoer met de onjuiste codes 1000 en 1041 zouden weliswaar krachtens artikel 78, lid 3, Dw kunnen worden rechtgezet, aangezien verzoekster een wederuitvoer van niet-communautaire goederen na een actieve veredeling heeft willen aangeven en de veredelingsproducten evenals het ertugliflozin weer uit het douanegebied van de Gemeenschap zijn uitgevoerd,

doch dat neemt niet weg dat de niet-communautaire goederen in strijd met de verleende vergunning voor hun daadwerkelijke wederuitvoer uit het douanegebied van de Gemeenschap niet zijn aangegeven bij het douanekantoor Beckum. De daadwerkelijke wederuitvoer van de veredelingsproducten en het ertugliflozin uit het douanegebied van de Gemeenschap verhindert niet het ontstaan van de douaneschuld en leidt er evenmin toe dat deze tenietgaat.

9. Verweerder wees vervolgens terugbetaling van de douanerechten krachtens artikel 239 Dw af, daar verzoekster klaarblijkelijk nalatig had gehandeld. Zij had het gebruik van de onjuiste codes, dat uiteindelijk tot het ontstaan van de douaneschuld heeft geleid, door het eenvoudigweg lezen van de aan haar verleende vergunning kunnen vermijden. Bovendien is zij op de gebruikmaking van de juiste codes geweest. Er is evenmin sprake van een bijzondere omstandigheid. Verzoekster heeft zich in vergelijking met andere marktdeelnemers niet in een uitzonderlijke situatie bevonden.
10. Verzoekster heeft na de vruchteloze bezwaarprocedure beroep ingesteld, waarbij zij aanvoert dat de wederuitvoer van de niet-communautaire goederen een bijzondere omstandigheid vormt. De fout in de aangifte als oorzaak voor het ontstaan van de douaneschuld, kon door het lezen van de vergunning niet worden vermeden. **[Or. 5]**
11. Verweerder voert aan dat de fout van een werknemer van verzoekster bij het invoeren van een code niet als een bijzondere omstandigheid kan worden beschouwd. Verder is er sprake van een klaarblijkelijke nalatigheid. Verzoeksters werknemers zouden juist wegens de ingewikkeldheid van de toepasselijke bepalingen kennis hebben moeten nemen van de uiteenzetting in de vergunningen.

II.

12. De beslechting van het geding hangt af van de uitlegging van artikel 239, lid 1, tweede streepje, Dw.
13. In het hoofdgeding zou sprake kunnen zijn van bijzondere omstandigheden in de zin van artikel 239, lid 1, tweede streepje, Dw. In het algemeen is sprake van dergelijke omstandigheden wanneer de marktdeelnemer zich in vergelijking met andere marktdeelnemers in een uitzonderlijke situatie bevond of wanneer het, gelet op de betrekkingen tussen de marktdeelnemer en de administratie, niet billijk zou zijn om eerstgenoemde een nadeel te berokkenen dat hij bij een juiste gang van zaken niet zou hebben ondergaan (arrest Hof van 29 april 2004, C-222/01, ECLI:EU:C:2004:250, punt 63 e.v.).
14. Verzoekster zou zich in een uitzonderlijke situatie kunnen hebben bevonden. Het Hof heeft in zijn arrest van 12 februari 2004, C-337/01, ECLI:EU:C:2004:90, in punt 34 e.v. geoordeeld dat de wederuitvoer van een niet-communautair goed weliswaar niet in de weg staat aan de veronderstelling dat een douaneschuld krachtens artikel 203, lid 1, Dw is ontstaan. Desalniettemin dient de verwijzende rechter na te gaan of is voldaan aan de in artikel 239, lid 1, Dw gestelde

voorwaarden voor terugbetaling van de rechten bij invoer. Advocaat-generaal Tizzano heeft in zijn conclusie van 12 juni 2003 in zaak C-337/01, ECLI:EU:C:2003:344, in punt 68 uiteengezet dat de ingewikkeldheid van de op de feiten van de in die zaak toepasselijke bepalingen en de beroepservaring van de belanghebbenden, erop wijzen dat er sprake is van een bijzonder geval, waarin terugbetaling van de douanerechten krachtens artikel 239 Dw zou kunnen worden overwogen.

15. In het hoofdgeding ging het voor verzoekster, wat de afwikkeling van de aan haar met terugwerkende kracht toegestane regeling actieve veredeling betreft, om ingewikkelde [Or. 6] feiten. Slechts eenmaal eerder, in oktober 2008, was haar een vergunning verleend om als goedgekeurde exporteur communautaire goederen te mogen uitvoeren. Nochtans heeft zij voor de veredelingsproducten en het ertugliflozin aangiften ten uitvoer ingediend bij het bevoegde douanekantoor Beckum. Daarbij heeft zij evenwel op grond van een foutieve boeking van een van haar werknemers een onjuiste code gebruikt, wat er uiteindelijk toe heeft geleid dat de niet-communautaire goederen voor hun wederuitvoer niet werden aangegeven.
16. Met inaanmerkingneming van het oordeel van het Hof in zijn arrest van 12 februari 2004, C-337/01, ECLI:EU:C:2004:90, in punt 34 e.v. en van de uiteenzetting van advocaat-generaal Tizzano in zijn conclusie van 12 juni 2003 in zaak C-337/01, ECLI:EU:C:2003:344, in punt 68, acht de Senat het derhalve mogelijk dat er ook in het hoofdgeding sprake zou kunnen zijn van bijzondere omstandigheden in de zin van artikel 239, lid 1, tweede streepje, Dw. Daarvoor zouden ook de regelingen kunnen pleiten in artikel 900, lid 1, onder e) en f), van verordening (EEG) nr. 2454/93 van de Commissie van 2 juli 1993 houdende vaststelling van enkele bepalingen ter uitvoering van verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad tot vaststelling van het communautair douanewetboek (PB 1993, L 253, blz. 1).
17. Volgens de Senat heeft verzoekster niet klaarblijkelijk nalatig gehandeld, zodat terugbetaling van de door verweerder vastgestelde douanerechten niet is uitgesloten. Bij de beoordeling van de vraag of er sprake is van een klaarblijkelijke nalatigheid van betrokkene, moet met name rekening worden gehouden met de ingewikkeldheid van de bepalingen waarvan de niet-uitvoering de douaneschuld heeft doen ontstaan, en met de beroepservaring en de zorgvuldigheid van de ondernemer (arresten Hof van 13 september 2007, C-443/05 P, ECLI:EU:C:2007:511, punt 174, evenals van 20 november 2008, C-38/07 P, ECLI:EU:C:2008:641, punt 40). Met betrekking tot de ervaring van de ondernemer moet worden nagegaan of het al dan niet om een ondernemer gaat van wie de beroepsactiviteit hoofdzakelijk in- en uitvoer omvat, en of hij in dat soort transacties reeds een zekere ervaring had verworven (arresten Hof van 13 september 2007, C-443/05 P, ECLI:EU:C:2007:511, punt 188, evenals van 20 november 2008, C-38/07 P, ECLI:EU:C:2008:641, punt 50).

18. De bepalingen waarvan de niet-uitvoering de douaneschuld heeft doen ontstaan, waren ingewikkeld. Verzoekster werd op grond van een met terugwerkende kracht toegestane regeling actieve [Or. 7] veredeling geconfronteerd met een ingewikkelde douanerechtelijke situatie. Zij was aangaande de regeling actieve veredeling bovendien geen ervaren marktdeelnemer. Op de tegenwerping van verweerder dat verzoeksters werknemers juist wegens de ingewikkeldheid kennis hadden moeten nemen van de desbetreffende bepalingen in de vergunningen, kan volgens de Senat niet een veronderstelling van klaarblijkelijke nalatigheid van verzoekster worden gebaseerd. De aangifte van de niet-communautaire goederen onder een onjuiste code en het achterwege blijven van het aangeven van de goederen voor hun wederuitvoer is veeleer een gevolg van een beroepsfout van een werknemer van verzoekster. De met de afwikkeling van de invoer belaste werknemer heeft namelijk nagelaten het ertugliflozin, na de ongeldigverklaring van de douaneaangiften voor het in het vrije verkeer brengen, in het gegevensverwerkingsysteem van verzoekster als niet-communautair goed aan te duiden. Deze beroepsfout zou ook door het lezen van de vergunningen niet hebben kunnen worden vermeden.

[handtekeningen] [OMISSIS]